

Stanovisko (odpovědi) Unie společností finančního zprostředkování a poradenství ke konzultačnímu materiálu MFČR

Zprostředkování a poradenství na finančním trhu

1. Je zvolený obecný model vhodný?
Ne, vzhledem k současnému stavu trhu.
2. Je uvedené vymezení zprostředkování a poradenství adekvátní?
Ne, často dochází k prolínání poradenství a zprostředkování.
Sektorové poradenství s ohledem na ochranu spotřebitele nemá opodstatnění stejně jako výhradní a nevýhradní zprostředkování.
3. Je rozsah pokrytí finančních produktů postačující? Má být tento režim vztažen i na investiční nástroje, které jsou zároveň devizovými hodnotami?
Ano, zdá se nám postačující, nicméně jen za předpokladu, že devizovými hodnotami se rozumí cizoměnová aktiva klientů.
4. Jsou struktury vztahů ve schématech vhodným popisem vztahů v rámci zprostředkování/poradenství?
Ano, avšak schéma je vypovídající pouze pro odborníky. Pro laiky v oboru, mezi které lze počítat spotřebitele i odborníky v jiných oblastech, je to příliš nesrozumitelné.
5. Jaká kritéria v praxi používat pro odlišení zprostředkování a poradenství a jejich jednotlivých „podtypů“?
Vymezení pojmů nevádí, ale v praxi se často stane, že uměle rozlišuje, což má v praxi za následek dezorientaci spotřebitele (např. za klientem přijde jedna osoba, která vystupuje jako výhradní zprostředkovatel jedné pojišťovny, současně však nabízí např. i produkty stavební spořitelny. Aby uspěl v konkurenci, u jedné společnosti je jako pojišťovací agent zapsán ve společnosti s ručením omezeným, kterou stoprocentně vlastní a další stavební spoření „zprostředkovává“ jeho manželka).
Vše by vyřešily strukturované informace spotřebiteli o činnosti (FACTSHEETS).
Strukturované informace spotřebiteli o činnosti IZ 1. úrovně a IZ 2. úrovně

6. Je míra podrobnosti členění typů finančních produktů v modelových schématech účelná (jak z hlediska zákazníků, licencovaných osob, dohledu...)? Mají být pravidla pro výkon zprostředkování/ poradenství členěna vedle základního členění dle sektorů, také podle míry rizikovosti a komplexnosti?

Ne, není účelná, je příliš podrobná. Navrhujeme členění dle míry rizikovosti a komplexnosti.

7. Je účelné aby poradce 1. úrovně mohl vykonávat poradenskou činnost prostřednictvím poradce 2. úrovně?

Ano

8. Je účelné vytvářet zvláštní pravidla pro „tipářství“? Pokud ano, jaká (např. další povinnosti a odpovědnost poskytovatele finančního produktu, výkon této činnosti pouze v rámci pracovního poměru)?

Ne, tipářství se vyvinulo pouze jako předstupeň zprostředkování. Jeho největší nevýhodou je srážka 19% DPH z odměny tipáře. Vyvinulo se pouze jako následek tvrdé regulace a tudíž je únikovým prostředkem pro některé společnosti. Je nutno omezit příčiny, ne důsledky.

9. Jak prakticky omezit možnost, aby nebyly výkonem „tipářství“ obcházena pravidla pro zprostředkování a poradenství?

Snížit míru administrativní zátěže při regulaci, urychlit registraci a zvýšit roli samoregulace, čímž se stane nevýhodné, protože v tomto případě již společnosti nebudou nuceny využívat tipářství, ale budou využívat běžné instrumenty a standardní postupy.

10. Je účelné vytvářet zvláštní pravidla pro broker pooly? Pokud ano, jaká?

Ano, definice brokerpoolu v předloženém materiálu by měla být doplněna o skutečnost, že se jedná o „velkoobchod s finančními produkty“, který je možné vidět i jako nákupní alianci menších subjektů trhu vůči producentům a využívání společného zázemí. Legislativa by proto měla umožnit smluvní vazbu dvou subjektů první úrovně. Toto nijak neovlivňuje základní pravidlo, že zprostředkovatel/poradce první úrovně odpovídá za své zprostředkovatele/poradce druhé úrovně. Uvedený model nijak nenarušuje princip ochrany spotřebitele.

11. Je zvolená terminologie vhodná a dostatečně výstižná?

Obecně ano, některé pojmy nejsou dostatečně výstižné. Vzhledem k obecnosti předkládaného materiálu není možné dát hodnocení na jeho vhodnost a výstižnost to bude možné až při případné formulaci paragrafovaného znění zákona.

12. V jakém rozsahu mají být stanoveny předpoklady k udělení oprávnění k výkonu zprostředkování?

Ve stejném rozsahu jako nyní s doplněním reportingu a v dosud neregulovaných oblastech zprostředkování ve střednědobém horizontu zavést obdobná pravidla, čímž není dotčena naše pochyba o vhodnosti odlišení zprostředkování a poradenství.

13. V jakém rozsahu mají být stanoveny předpoklady k udělení oprávnění k výkonu poradenství?

Obdobně jako v současné právní úpravě s doplněním o odborné zkoušky, čímž není dotčena naše pochyba o vhodnosti odlišení zprostředkování a poradenství.

- 14.** Je vhodné připsání volby mezi použitím regulatorního kapitálu a pojištěním odpovědnosti?
Volby ano, ale regulatorního kapitálu pouze ve formě určení výše základního kapitálu, nikoliv ve formě kapitálové přiměřenosti.
Kapitálovou přiměřenost není možné využít, protože poradce nemůže mít v bilanci klientův majetek.
- 15.** Které další události by měly být pokryty pojištěním a v jaké výši?
Žádné.
- 16.** Je použití úrovně pojistného krytí vyplývající ze směrnic EU (IMD) dostatečná? Pokud ne jak by měl být výše pojistného krytí stanovována (jaké faktory rizik brát v potaz) a v jaké výši by se pojistné krytí mělo pohybovat?
Ano.
- 17.** Je vhodné členit povolování na registrace a povolení?
Ne, po splnění podmínek má žadatel nárok na registraci.
- 18.** Do jaké míry je účelné strukturovat vnitřně rozsah registrace/povolení?
Povolení ne.
Registrací sjednotit vstup do oboru jedním typem registrace pro výhradní i nevýhradní zprostředkování.
Převést část pravomocí registračního procesu na samoregulační organizace nebo zprostředkovatele/poradce 1. úrovně. viz. příklad ze slovenského zákona O zprostředkování pojišťovnictví.
- 19.** Je účelné pro odborné zaměstnance, kteří mají vykonávat poradenskou činnost vyžadovat získání speciálního povolení?
Ne.
- 20.** N/A
- 21.** Je navržený rozsah a obsah odborných znalostních standardů adekvátní pro jednotlivé typy zprostředkování a poradenství?
K tabulce 1: není specifikováno, nelze odpovědět zda rozsah je adekvátní. Navržený rozsah a obsah znalostí je příliš neurčitý a široký, proto není možné posuzovat jeho adekvátnost (např. odkaz na postupovou zkoušku na VŠ nese nejistotu v tom smyslu, že obsah takových zkoušek si určuje každá katedra dle svých vlastních potřeb).
K tabulce 2: sjednotit podmínky pro výhradní a nevýhradní zprostředkování, vzdělání střední a zkouška u akreditované samoregulační organizace. Požadavek praxe 1 rok pro nevýhradní zprostředkování je kontraproduktivní, protože na jedné straně nutí k „přetahování“ zprostředkovatelů/poradců a na druhé straně nedává možnost vyškolení si vlastních lidí).
Z nabízených variant se kloníme k mírnějšímu požadavku.
Zkoušku lze nahradit praxí v oboru nebo dokladem o vykonání zkoušky na SŠ nebo příslušné VŠ vztahující se k oboru.
- 22.** Je adekvátní způsob vytvoření modulů, jejich rozsah a obsah, je účelné je podrobněji členit?
Podrobnější členění není účelné a rozsah i obsah modulů je třeba diskutovat.

- 23.** Je navržené časové omezení platnosti odborné zkoušky adekvátní?
Ano.
- 24.** Ve vztahu ke kterým činnostem by mohlo postačovat absolvování aktualizačního vzdělávacího školení namísto zkoušky?
Pravidla jsou rozumná, je však třeba diskutovat dílčí detaily, avšak osobou organizující zkoušky by měla být samoregulační organizaci s ingerencí státu (např. zástupce státu jako člen zkušební komise).
- 25.** Jaký by měl být obsah a podoba „aktualizačních“ vzdělávacích programů?
Preferujeme pouze zkoušku v režimu článku 24.
- 26.** Je navržený rozsah povinností zprostředkovatelů/ poradců a jejich odborných zaměstnanců při jednání ve vztahu k zákazníkům adekvátní?
Ano, nad rozsahem a formou je třeba dále diskutovat (FACTSHEET rozsahu A4).
- 27.** Je vhodné a v jaké míře rozlišovat mezi drobným „retailovým“ zákazníkem a zákazníkem kvalifikovaným“ či „profesionálním“?
Ano, analogicky se současnou legislativou ZPKT.
- 28.** Je způsob podávání informací o zprostředkovateli/ poradci a odborném zaměstnanci vhodný? Pokud nikoliv, jakým jiným způsobem tyto informace podávat?
Ano, nad rozsahem a formou je třeba dále diskutovat (FACTSHEET rozsahu A4).
- 29.** Jaká by měla být podoba standardní informační dokumentace poskytované zákazníkům?
Nechť minimální povinný obsah stanoví regulátor vyhláškou po diskusi se samoregulačními organizacemi.
- 30.** Jaké jsou předpoklady pro osobu/ organizaci, která by vydávala „průkazu odborného zaměstnance“?
Je otázkou, zda je potřebné tento model zavádět.
- 31.** Za splnění jakých podmínek by zprostředkovatelé/ poradci mohli být oprávněni přijímat finanční prostředky od zákazníků resp. vést zákaznický majetek? Jsou navržená pravidla adekvátní? Měl by se na takový zákaznický majetek vztahovat některý ze záručních systémů?
Žádných. Přijaté pojistné není majetkem zprostředkovatele. Podstatou činnosti není totiž přijímání finančních prostředků klientů, což odůvodňuje udělení výjimky podle článku 3 MiFIDu.
Zákazníkův majetek vůbec, finanční prostředky inkasované v hotovosti omezit horní hranicí inkasované částky (například 20 000,-).
Aplikovat stejná pravidla pro výhradní i nevýhradní zprostředkování.
- 32.** Je navržený rozsah informačních povinností adekvátní?
Ano, nad rozsahem a formou je třeba dále diskutovat (FACTSHEET rozsahu A4), vyjma rozsahu dnes platné právní úpravy s možností využití samoregulační organizace jako sběrného místa.
- 33.** Je uvedený rozsah povinností poskytovatele finančního produktu adekvátní?
Ano.

34. Mají být stanovena pravidla a náležitosti pro smlouvu mezi poskytovatelem finančního produktu a zprostředkovatelem? Pokud ano, jaká?
Ano, v rozsahu současné platné právní úpravy – Obchodní zákoník.
35. Je navržený model rozsahu dohledu adekvátní?
Není, je přílišný, protože zejména pomíjí možnou roli samoregulační organizace.
36. V jakém rozsahu by činnost dohledu mohla být „reaktivní“, (tzn. kontrola zprostředkovatele/ poradce bude provedena až po té co ČNB získá kvalifikovaný podnět)?
Poradce/zprostředkovatel 2. úrovně pouze reaktivní dohled a v případě, že preventivní roli převezme samoregulační organizace, pak reaktivní dohled i pro poradce/zprostředkovatel 1. úrovně.
37. V jakém rozsahu a jakým způsobem by měly být dohlíženy profesní organizace?
V rozsahu pravomocí svěřených jim zákonem, dohledem či regulátorem.
Rozsah: 1) sbírá data o členech
2) vymáhá dodržování etického kodexu
3) dohlíží na řešení stížností klientů
Způsob dohledu není třeba řešit, bude-li vymezen rozsah (viz. výše uvedené body).
38. Jsou informace, které mají být uveřejňovány postačující pro informovanost veřejnosti?
Naopak, je jich příliš mnoho.
Např. základní informace o hospodářské situaci a rozsahu (objemech) poskytnutých služeb nepatří mezi informace nezbytné, zákazník není v závazkovém vztahu s poskytovatelem služby.
39. Považujete navržené vymezení role profesní organizace a jejího vztahu k ČNB za vhodné vyvážené a funkční?
Ano, ale otázkou zůstává, zda se proces akreditace profesní organizace nestane sítím pro eliminaci samoregulace.
40. Jaké podmínky by profesní organizace měla splňovat? Jaký rozsah oprávnění by měla mít např. v rámci povolovacího procesu (rozhodování o registracích) a v rámci dohledu?
V rámci navrženého uvedené kategorie odpovídají, otázkou je však definice pojmů.
Rozsah oprávnění – může na ni být převeden.
41. V jakém rozsahu má být profesní organizace licencována a dohlížena?
V rozsahu pravomocí svěřených jí dohledem státu, který určuje zákon. Požadavky obecně vyhovují, ale je třeba ještě diskutovat jejich obsah.
42. Jaké minimální podmínky na reprezentativnosti má splňovat?
Minimálně 5 osob 1. úrovně, kteří zastřešují minimálně 500 aktivních osob 2. úrovně.
43. Jak by měla prakticky vypadat pravidla pro řešení stížností před profesní organizací?
Zřízení orgánu (např. etického výboru či rady profesního sdružení), které budou rozhodovat paritně. V pravidlech pro udělování akreditace mohou být vymezena pravidla pro formulování disciplinárního řádu (disciplinární řád musí asociace mít).